

Ustavni sud Republike Srpske, na osnovu člana 115. Ustava Republike Srpske i člana 60. stav 1. tačke a), b) i d) Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 104/11 i 92/12), na sjednici održanoj 26. juna 2024. godine, d o n i o j e

ODLUKU

Utvrđuje se da član 8. Odluke o taksi za isticanje reklame na području grada Istočno Sarajevo („Službene novine Grada Istočno Sarajevo“ br. 2/23, 7/23 i 18/23), u dijelu „Proizvodna djelatnost“ tač. 25, 26. i 27; dijelu „Djelatnost pružanja usluga smještaja i noćenja“ tačka 34. i dijelu „Djelatnost pružanja usluga skijališta, ostali kopneni prevoz putnika, rad ski-žičare, uspinjače, ski-liftovi“ tačka 35. nije u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske i Zakonom o komunalnim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 4/12, 123/20 i 119/21).

Odbija se prijedlog za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti ostalih odredaba člana 8. Odluke o taksi za isticanje reklame na području grada Istočno Sarajevo („Službene novine Grada Istočno Sarajevo“ br. 2/23, 7/23 i 18/23).

O b r a z l o ž e n j e

„Mocart“ d.o.o. Banja Luka podnio je Ustavnom sudu Republike Srpske prijedlog za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti člana 8. Odluke o taksi za isticanje reklame na području grada Istočno Sarajevo („Službene novine Grada Istočno Sarajevo“ broj 2/23) i člana 1. Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o taksi za isticanje reklame na području grada Istočno Sarajevo („Službene novine Grada Istočno Sarajevo“ broj 7/23), koje je donijela Skupština Grada Istočno Sarajevo, što, u suštini, odgovara odredbi člana 8. Odluke o taksi za isticanje reklame na području grada Istočno Sarajevo („Službene novine Grada Istočno Sarajevo“ br. 2/23 i 7/23). Predlagač ističe da osporene odredbe nisu u skladu sa članom 5. al. 4. i 5, te čl. 62, 63, 68. i 108. stav 1. Ustava Republike Srpske (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 8. Zakona o poreskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske" broj 62/17), te čl. 3. i 7. Zakona o komunalnim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske" br. 4/12, 123/20 i 119/21). Kao relevantne za rješavanje predmetne ustavnopravne stvari, predlagač navodi odredbe člana 5. al. 4, 5. i 7. Ustava, člana 2. stav 3, čl. 3, 7. stav 2. tačka 27) i člana 8. stav 2. Zakona o poreskom sistemu Republike Srpske, kao i odredbe člana 2. stav 1, člana 3. stav 1. i člana 7. Zakona o komunalnim taksama, te člana 3. stav 1. i člana 6. stav 2. osporene odluke. Predmetnom odlukom je, kako se navodi, suprotno načelu ekvivalentnosti iz člana 8. Zakona o poreskom sistemu Republike Srpske, visina komunalne takse za isticanje reklamnih natpisa utvrđena na osnovu djelatnosti poslovnog subjekta koji ih ističe, zbog čega su iznosi ove takse određeni proizvoljno. Ističe se da načelo ekvivalentnosti podrazumijeva da vrsta svakog neporeskog davanja, u konkretnom slučaju komunalne takse, mora korespondirati sa vrijednošću dobijenom u javnim uslugama ili uslugama za koje se ista plaća. Predlagač smatra da vrijednost protivusluge koju pruža nadležni organ prilikom izdavanja odobrenja za postavljanje reklamnog medija, kao i obim koristi koji od postavljanja istog ima poslovni subjekt, ne mogu biti određeni na osnovu kriterijuma njegove djelatnosti, već zavise od vrste reklame koja se ističe, njene uočljivosti, upečatljivosti i sl. Ukazuje sa da primjena ovog kriterijuma, odnosno neuslovljenost visine predmetne takse obimom javne protivusluge i stečene koristi od isticanja reklame, dovodi do neopravdanih disproporcija u iznosima takse koju plaćaju poslovni subjekti, kao i da takseni obveznik, u zavisnosti od vrste djelatnosti koju obavlja, plaća isti iznos komunalne takse bez obzira na vrstu istaknute reklame.

Nadalje, predlagač ističe da je osporeno propisivanje u suprotnosti sa članom 3. Zakona o komunalnim taksama, smatrajući da je svrha određivanja visine komunalne takse na osporeni način supstitucija komunalne takse za isticanje poslovnog imena, a koja je ukinuta Zakonom o izmjenama Zakona o komunalnim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 119/21). U prilog navedenom ukazuje na identična rješenja podzakonskih akata kojima su regulisane ove, suštinski različite, takse, te upućuje na dopis Grada Istočno Sarajevo dostavljen uz rješenje kojim je predlagaču određena obaveza plaćanja takse za isticanje reklame, u kojem je konstatovano da je određivanje iste posljedica gubitka prihoda po osnovu ukidanja komunalne takse za isticanje poslovnog imena. Dodatno, predlagač podsjeća da je pred ovim Sudom, u odvojenom predmetu, podnio prijedlog za ocjenjivanje ustavnosti člana 7. Zakona o komunalnim taksama, te ističe da bi utvrđivanje neustavnosti ovih zakonskih odredaba imalo za posljedicu neustavnost osporenog propisivanja, jer bi prestao da postoji pravni osnov za određivanje visine komunalnih taksa.

Uzimajući u obzir izloženo, predlagač je mišljenja da je osporeno propisivanje u suprotnosti sa načelom vladavine prava iz člana 5. Ustava, jer je njime, u kontekstu pouzdanosti pravne norme, narušena pravna sigurnost. U ovom smislu navodi da su, nakon ukidanja takse za isticanje poslovnog imena, privredni subjekti smatrali da im obaveza ove vrste, a radi se o iznosima od više hiljada konvertibilnih maraka, neće biti nametana. Takođe, ukazuje da je pouzdanost pravne norme narušena i s obzirom na raniju praksu jedinica lokalne samouprave, koje su se prilikom određivanja visine komunalne takse za isticanje reklamnih objekata rukovodile kriterijumom njihovih dimenzija, vrste i lokacije, a ne djelatnošću poslovnih subjekata. Dodatno, predlagač smatra da je na ovaj način uređeno suprotno i načelu tržišne privrede iz člana 5. Ustava, jer su davanja poslovnih subjekata određena nezavisno od koristi koju stiču.

Na osnovu navedenog predlaže se da Sud utvrdi da osporeno propisivanje nije u saglasnosti sa Ustavom, Zakonom o poreskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 62/17) i Zakonom o komunalnim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske br. 4/12, 123/20 i 119/21).

U odgovoru koji je dostavila Skupština Grada Istočno Sarajevo se ističe da su navodi predlagača neosnovani i paušalni, te se ukazuje da je Ustavni sud već odlučio na osnovu bitno istih činjeničnih navoda (Odluka u predmetu U-91/17), zbog čega se predlaže odbacivanje podnesenog prijedloga. Donosilac osporene odluke objašnjava da je pravni osnov za njeno donošenje sadržan u članu 12. stav 5. i članu 39. stav 3. Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 97/16, 36/19 i 61/21), kao i članu 2. stav 1. tačka b) i članu 7. stav 1. Zakona o komunalnim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske br. 4/12, 123/20 i 118/21), kao i da je Skupština Grada Istočno Sarajevo, na osnovu zakonito sprovedenog postupka, a saglasno članu 7. stav 2. i članu 3. stav 1. tačka b) Zakona o komunalnim taksama, propisala na osporeni način. Ističe se da su netačni navodi predlagača prema kojima su osporenim odlukom, zapravo, utvrđene takse za isticanje poslovnog imena. Dodatno, donosilac Odluke ukazuje da je kriterijum vrste djelatnosti koju obavlja poslovni subjekt, saglasno načelu ekvivalentnosti iz člana 8. Zakona o poreskom sistemu Republike Srpske, primijenjen kako kod određivanja taksenih raspona, tako i kod utvrđivanja uslova za oslobađanje od plaćanja takse za isticanje reklame, kao i da se prilikom usvajanja Odluke vodilo računa da visina taksenog davanja odgovara visini pogodnosti u javnim dobrima i uslugama za koje se plaća. S obzirom na izloženo, predlaže se da, ukoliko Sud ne

odbaci prijedlog, isti, na osnovu navedenih razloga, odbije kao neosnovan.

Odluku o taksi za isticanje reklame na području grada Istočno Sarajevo („Službene novine Grada Istočno Sarajevo“ br. 2/23, 7/23 i 18/23) (u daljem tekstu: Odluka) donijela je 31. januara 2023. godine, odnosno 11. aprila 2023. godine, odnosno 11. septembra 2023. godine Skupština Grada Istočno Sarajevo na osnovu člana 12. stav 5. i člana 39. stav 2. tačka 10) Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 97/16, 36/19 i 61/21), člana 2. stav 1. tačka b), člana 7. stav 1. Zakona o komunalnim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 4/12, 123/20 i 119/21) i člana 25. stav 2. tačka 2) i tačka 10) (u uvodu Odluke pogrešno navedeno stav 10) Statuta grada Istočno Sarajevo („Službene novine grada Istočno Sarajevo“ broj 20/17, 5/20 i 23/20). Ovom odlukom utvrđuju se osnovni elementi za određivanje takse za isticanje reklame na drugim površinama na području grada Istočno Sarajevo: predmet obaveze, obveznik plaćanja (u daljem tekstu: obveznik), visina takse, rokovi plaćanja, oslobađanja od plaćanja takse i nadzor (član 1. Odluke).

Osporenim članom 8. Odluke propisano je da je Skupština Grada Istočno Sarajevo utvrdila takse u različitoj visini za isticanje reklame, postavljanje reklamnih objekata i ostalih natpisa, oznaka ili crteža, osim poslovnog imena, koji se nalaze na objektu, odnosno prostorijama poslovnog subjekta, u skladu sa vrstom djelatnosti koja se reklamira ili oglašava, a koju poslovni subjekti obavljaju i to:

Djelatnost proizvodnje, prenosa i distribucije električne energije: Djelatnost proizvodnje električne energije - 10.000,00 KM (tačka 1), Djelatnost distribucije električne energije (sjedište društva) - 30.000,00 KM (tačka 2), Područne jedinice – 3.000,00 KM (tačka 2a),

Djelatnost bankarstva finansijskih organizacija i ostalih finansijskih usluga kao i usluga osiguranja imovine i lica: Banke (sjedište, poslovne jedinice) - 5.000,00 KM (tačka 3), Mikrokreditne organizacije (sjedište, poslovne jedinice) - 3.000,00 KM (tačka 4), Osiguravajuća društva (kuće) (sjedište, poslovne jedinice) - 3.000,00 KM (tačka 5), Mjenjačnice (sjedište, poslovne jedinice) - 1.000,00 KM (tačka 6). U slučaju da finansijske organizacije imaju sjedište u gradu Istočno Sarajevo, za sjedište i poslovne jedinice na području grada plaćaju taksu u iznosu od po 500,00 KM za svaku,

Djelatnost vršenja poštanskih i telekomunikacionih usluga: Univerzalne poštanske usluge - 2.000,00 KM (tačka 7), Ostale poštanske i kurirske usluge - 1.000,00 KM (tačka 8), Telekomunikacione usluge - 10.000,00 KM (tačka 9),

Djelatnost trgovine na veliko i malo čvrstim, tečnim i gasovitim gorivima i sličnim proizvodima: Benzinske pumpe - 3.000,00 KM (tačka 10), Plinara - 2.000,00 KM (tačka 11),

Djelatnost trgovine: Trgovina na veliko i malo (sjedište i poslovne jedinice - 1.500,00 KM (tačka 12), Trgovine i poslovne jedinice do 200 m² - 300 KM (tačka 12a),

Djelatnost vršenja zdravstvenih usluga: Stomatološke i ljekarske ordinacije - 500,00 KM (tačka 13), Veterinarske ambulante - 500,00 KM (tačka 14), Laboratorije - 1.000,00 KM (tačka 15), Optike sa pružanjem oftalmoloških usluga - 500,00 KM (tačka 16),

Apotekarska djelatnost: Zdravstvene apoteke - 500,00 KM (tačka 17), Poljoprivredne apoteke - 200,00 KM (tačka 18), Veterinarske apoteke - 500,00 KM (tačka 19),

Djelatnost pružanja ugostiteljskih usluga: Kafei, bifei, barovi - 200,00 KM (tačka 20), Restorani ili ugostiteljski objekti u kojima se poslužuje hrana - 500,00 KM (tačka 21), Svadbeni saloni bez

smještajnih kapaciteta - 800,00 KM (tačka 22), Poslastičarnice - 200,00 KM (tačka 23), Disko i noćni barovi - 500,00 KM (tačka 24),

Proizvodna djelatnost (pod prometom podrazumijeva se prosječan promet koji je obveznik ostvario u posljednje tri (3) godine svog poslovanja): od 100.000 KM do 1.000.000 KM prometa - 1.000,00 KM (tačka 25), od 1.000.000 KM do 3.000.000 KM prometa - 2.000,00 KM (tačka 26), preko 3.000.000 KM - 5.000,00 KM (tačka 27),

Građevinska djelatnost: Građevinske firme - 3.000,00 KM (tačka 28), Projektni biroi - 1.000,00 KM (tačka 29), Agencije za promet nekretnina - 1.000,00 KM (tačka 30),

Djelatnost organizovanja igara na sreću: Kladionice i kockarnice sa i bez mogućnosti klađenja u prostoru do 70 m² - 1.000,00 KM (tačka 31), Kladionice i kockarnice sa i bez mogućnosti klađenja u prostoru preko 70 m² - 4.000,00 KM (tačka 32), Lutrije - 3.000,00 KM (tačka 33),

Djelatnost pružanja usluga smještaja i noćenja: Hoteli, moteli, pansioni, svadbeni saloni i sl. sa smještajnim kapacitetima: od 20 kreveta do 50 kreveta - 1.000,00 KM, od 50 kreveta do 100 kreveta - 2.000,00 KM, preko 100 kreveta - 5.000,00 KM (tačka 34),

Djelatnost pružanja usluga skijališta, ostali kopneni prevoz putnika, rad ski-žičare, uspinjače, ski-liftovi (na osnovu prosječnog prometa koji je obveznik ostvario u posljednje tri (3) godine): do 1.000.000,00 KM prometa - 5.000,00 KM, preko 1.000.000,00 KM prometa - 10.000,00 KM (tačka 35),

Informatičke usluge i oprema: Djelatnost pružanja informatičkih usluga sa prodajom računarske i srodne opreme - 1.000,00 KM (tačka 36), Djelatnost pružanja informatičkih usluga bez prodaje računarske i srodne opreme - 500,00 KM (tačka 37), Prodaja računarske i srodne opreme - 500,00 KM (tačka 38),

Pravne usluge: Notarska kancelarija - 2.000,00 KM (tačka 39),

Ostale djelatnosti: Računovodstvene agencije - 300,00 KM (tačka 40), Konsultantske agencije - 300,00 KM (tačka 41), Djelatnost deponovanja i čuvanja različite vrste robe (stovarišta) - 500,00 KM (tačka 42), Samouslužne auto-praonice - 500,00 KM (tačka 43), Eksploatacija kamena, kamenolomi - 5.000,00 KM (tačka 44), Obrada kamena - 500,00 KM (tačka 45), Ostale nepomenute djelatnosti - 500, 00 KM (tačka 46).

Pored ovoga, u smislu člana 6. stav 2. Odluke, drugim površinama smatraju se površine koje nisu javne, a vidljive su sa javnih površina kao i površine u objektima koje se koriste za oglašavanje postavljanjem reklamnih objekata, odnosno sredstava za oglašavanje.

U postupku razmatranja navoda iz prijedloga Sud je imao u vidu odredbe Ustava u odnosu na koje je osporena ustavnost člana 8. Odluke, kao i odredbe koje su, po ocjeni Suda, od značaja za ocjenjivanje ustavnosti, a kojima je utvrđeno: da se ustavno uređenje Republike temelji, između ostalog, na vladavini prava, tržišnoj privredi, te na parlamentarnoj demokratiji i podjeli vlasti (član 5. al. 4. 5. i 7), da Republika i opština budžetom utvrđuju javne prihode i javne rashode, a da su sredstva budžeta porezi, takse i drugi zakonom utvrđeni prihodi (član 62), da je obaveza plaćanja poreza i drugih dažbina opšta i da se utvrđuje prema ekonomskoj snazi obveznika (član 63), da su ljudska prava i slobode, jednakost pred zakonom, samostalnost i jednak položaj preduzeća i drugih organizacija, ustavni položaj i prava jedinica lokalne samouprave osnova i mjera ovlašćenja i odgovornosti republičkih organa (član 66. stav 2), da Republika uređuje i obezbjeđuje, između ostalog, svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj preduzeća i

drugih organizacija, osnovne ciljeve i pravce privrednog razvoja, kao i druge odnose od interesa za Republiku (tač. 6, 8. i 18. Amandmana XXXII na Ustav, kojim je zamijenjen član 68. Ustava), da se državna vlast u Republici organizuje na načelu podjele vlasti (član 69. stav 1), da opština, preko svojih organa, u skladu sa zakonom uređuje i obezbjeđuje obavljanje komunalnih djelatnosti, te da preko svojih organa u skladu sa zakonom izvršava zakone, druge propise i opšte akte Republike čije izvršavanje je povjereno opštini, obezbjeđuje izvršavanje propisa i drugih akata opštine, kao i da se sistem lokalne uprave uređuje zakonom (član 102. stav 1. tač. 2. i 6. i stav 2), da gradu i opštini pripadaju prihodi utvrđeni zakonom i sredstva za obavljanje povjerenih poslova (član 103. Ustava), da zakoni, statuti, drugi propisi i opšti akti moraju biti u saglasnosti sa Ustavom, dok propisi i drugi opšti akti moraju biti u saglasnosti sa zakonom (član 108).

Takođe, Sud je imao u vidu zakonske odredbe u odnosu na koje je osporen član 8. Odluke, kao i zakonske odredbe koje su po ocjeni Suda od značaja za odlučivanje u ovoj ustavnopravnoj stvari. S tim u vezi, Sud je uzeo u obzir da je Zakonom o komunalnim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 4/12, 123/20 i 119/21) propisano: da komunalne takse u skladu sa ovim zakonom posebnim aktom utvrđuje grad, odnosno opština (u da-ljem tekstu: je-di-ni-ca lo-kal-ne sa-mo-u-p-ra-ve), te da su komunalne takse prihod budžeta jedinica lokalne samouprave (član 2), da se komunalne takse, između ostalog, mogu utvrditi za isticanje reklama na javnim i drugim površinama, osim reklamnih panoa i bilborda pored auto-puteva, magistralnih i regionalnih puteva (član 3. stav 1. tačka b), da je obveznik komunalne takse korisnik prava, predmeta i usluga za čije je korišćenje propisano plaćanje takse (član 4. stav 1), da se dru-gim po-vr-ši-na-ma u smi-slu ovog za-ko-na sma-tra-ju po-vr-ši-ne ko-je ni-su jav-ne, a vi-dlji-ve su sa jav-nih po-vr-ši-na i ko-ri-ste se za ogla-ša-va-nje po-sta-vlja-njem obje-ka-ta, od-no-sno sred-sta-va za ogla-ša-va-nje (član 5. stav 2), da akt o utvrđivanju komunalne takse donosi skupština jedinice lokalne samouprave, a njime se utvrđuju: vrsta, visina, rokovi, način plaćanja i oslobađanja od plaćanja komunalne takse, te da skupština jedinice lokalne samouprave može da utvrdi komunalne takse u različitoj visini, zavisno od vrste djelatnosti, površine, lokacije, odnosno zona u kojima se nalaze objekti, odnosno predmeti ili vrše usluge za koje se plaća taksa iz člana 3. ovog zakona (član 7), da se komunalne takse iz člana 3. stav 1. ovog zakona utvrđuju srazmjerno vremenu korišćenja prava, predmeta i usluga (član 10).

Sud je, isto tako, imao u vidu da je Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 97/16, 36/19 i 61/21) utvrđeno da je skupština predstavnički organ, organ odlučivanja i kreiranja politike jedinice lokalne samouprave, koji je, u smislu ovog zakona, između ostalog, nadležan da donosi odluke o komunalnim taksama i drugim javnim приходima, kada je ovlašćena zakonom (član 39. st. 1. i 2. tačka 10).

Zakonom o poreskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 62/17 i 110/20 – Odluka Ustavnog suda Republike Srpske) je propisano: da poreski sistem Republike Srpske predstavlja skup svih poreskih i neporeskih davanja koja se plaćaju u Republici Srpskoj, a da se neporeskim davanjima, u smislu ovog zakona, smatraju davanja za koja obveznik ostvaruje direktnu korist ili protivuslugu (član 2. st. 1. i 3), da je cilj ovog zakona obezbjeđenje optimalnog poreskog opterećenja u Republici Srpskoj i zaštita integriteta poreskih obveznika (član 3), da poreski sistem Republike Srpske, pored drugog, čine neporeska davanja, a, između ostalog, i komunalne takse (član 7. stav 2. tačka 27), da je svako pojedinačno poresko davanje u Republici

Srpskoj obavezno usklađeno sa načelom zakonitosti, srazmjernosti i racionalnosti, da je svako pojedinačno neporesko davanje u Republici Srpskoj obavezno usklađeno sa načelom zakonitosti, ekvivalentnosti i racionalnosti, da načelo zakonitosti, u smislu st. 1. i 2. ovog člana, znači da je svako poresko i neporesko davanje zakonom uvedeno, ukinuto ili zamijenjeno u poreskom sistemu, da načelo srazmjernosti, u smislu stava 1. ovog člana, znači da se visina svakog poreskog davanja utvrđuje u skladu sa ekonomskom snagom poreskog obveznika, da načelo ekvivalentnosti svakog pojedinačnog neporeskog davanja, u smislu stava 2. ovog člana, znači da visina svakog davanja korespondira vrijednosti dobijenoj u javnim dobrima ili uslugama za koje se plaća, da načelo racionalnosti svakog pojedinačnog poreskog i neporeskog davanja, u smislu st. 1. i 2. ovog člana, znači da troškovi ubiranja tog davanja ne mogu biti veći od visine tog davanja (član 8).

Zakonom o budžetskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16) je utvrđeno da budžetska sredstva u jednoj fiskalnoj godini, između ostalog, čine budžetski prihodi, a da su javni prihodi, prihodi utvrđeni u skladu sa zakonom i ostvareni po osnovu poreza, taksa, doprinosa, naknada i drugih prihoda kojima se finansiraju prava i dužnosti Republike, opština, gradova i fondova (član 5. st. 1. i 4).

Iz navedenog proizlazi da taksa za isticanje reklame predstavlja vrstu lokalne komunalne takse, koja je izvorni prihod jedinica lokalne samouprave, a koju, u skladu sa zakonom, svojim aktom uređuje skupština jedinice lokalne samouprave. Zakonom o komunalnim taksama su na opšti način utvrđeni i uređeni svi temeljni elementi sistema komunalnih taksa, određene su granice ovlašćenja jedinica lokalne samouprave pri uvođenju i uređivanju komunalnih taksa, te je, između ostalog, propisano da se lokalne komunalne takse mogu uvoditi za isticanje reklame na javnim i drugim površinama. Odredbom člana 7. stav 2. ovog zakona predviđeno je da skupština jedinice lokalne samouprave komunalne takse može utvrditi u različitoj visini, a kao kriterijum za različito propisivanje visine ovih taksa, između ostalog, je predviđena i vrsta djelatnosti kojom se bavi takseni obveznik. S obzirom na izloženo Sud je ocijenio da je Skupština Grada Istočno Sarajevo bila ovlašćena da donese osporenu odluku kojom su utvrđeni osnovni elementi za određivanje takse za isticanje reklame na površinama koje nisu javne (član 3. stav 1. tačka b) Zakona o komunalnim taksama), na području grada Istočno Sarajevo, te da uredi predmet obaveze, obveznika plaćanja, visinu takse, rokove plaćanja, oslobađanja od plaćanja takse i nadzor.

Takođe, prema stanovištu Suda nisu osnovani navodi predlagača prema kojima je, uslovljavajući visinu taksene obaveze vrstom djelatnosti njenog obveznika, donosilac osporenog akta uredio suprotno odredbama čl. 3. i 7. Zakona o komunalnim djelatnostima i članu 8. Zakona o poreskom sistemu, jer ovim nije promijenio sadržaj, smisao i granice svojih zakonskih ovlašćenja.

Utvrđujući različitu visinu taksene obaveze s obzirom na vrstu djelatnosti obveznika, Skupština Grada Istočno Sarajevo je postupila saglasno principu ravnomjerne raspodjele učešća u okviru opštinedruštvene obaveze finansiranja javnih prihoda. Zakonodavac je, naime, ovlastio lokalnu skupštinu da, u okviru utvrđenih kriterijuma, vrednuje taksenu obavezu obveznicima koji se bave različitim vrstama djelatnosti, jer je opštinedruštveni interes za njihovim obavljanjem naglašeno različit.

Saglasno članu 115. Ustava, nije u nadležnosti Suda da sa aspekta apstraktne kontrole ustavnosti i zakonitosti cijeni da li je visina konkretnih taksa određena na cjelishodan, pravedan i racionalan

način. U ovom smislu nisu od ustavnopravnog značaja navodi predlagača prema kojima bi predmetnu materiju trebalo urediti na drugačiji način.

S obzirom na izloženo Sud je ocijenio da ne stoje navodi predlagača da su utvrđivanjem vrste djelatnosti taksenog obveznika kao kriterijuma za određivanje visine taksene obaveze povrijeđene garancije iz člana 5. al. 4. 5. i 7. Ustava. Isto tako, Sud je stanovišta da se ovim kriterijumom ne derogira jemstvo opšteg karaktera poreskih i drugih davanja, niti se utvrđuju ograničenja koja bi narušila princip njihovog određivanja u skladu sa ekonomskom snagom obveznika, zbog čega navodi iz prijedloga kojima se, u kontekstu predmetnog kriterijuma, ukazuje na povredu člana 63. Ustava nisu utemeljeni. Pored ovoga, imajući u vidu da je Zakonom o komunalnim taksama jedinica lokalne samouprave ovlašćena da svojim aktom utvrdi vrstu takse iz člana 3. stav 1. tačka b) tog zakona kao izvorni prihod grada, te njeno zakonsko ovlašćenje da prilikom utvrđivanja visine ove obaveze primijeni, između ostalog, i kriterijum djelatnosti, kao i da ovakvo postupanje ne dovodi u pitanje ingerencije Republike i opštine da budžetom utvrde javne prihode i javne rashode, nisu osnovani ni navodi predlagača kojima se ukazuje na povredu člana 62. Ustava. Oспорavanje u odnosu na odredbe člana 68. Ustava koji je zamijenjen Amandmanom XXXII na Ustav i kojim su na sveobuhvatan način utvrđene nadležnosti Republike, nisu ustavnopravno relevantni, jer se radi o načelnim i paušalnim navodima o povredi republičkih ingerencija uopšte. Međutim, Sud je utvrdio da Zakon o komunalnim taksama ne sadrži ovlašćenje jedinice lokalne samouprave da prilikom određivanja visine lokalnih komunalnih taksa može propisivati druge kriterijume, osim onih koji su predviđeni navedenim zakonom.

S obzirom na to da skupština jedinice lokalne samouprave ne može samostalno utvrđivati kriterijume za različito određivanje visine komunalne takse zavisno od drugih elemenata poslovanja obveznika, Sud je ocijenio da je Skupština Grada Istočno Sarajevo postupila suprotno Zakonu o komunalnim taksama propisujući na način kao u članu 8. Odluke i to u dijelu „Proizvodna djelatnost“ tač. 25, 26. i 27; dijelu „Djelatnost pružanja usluga smještaja i noćenja“ tačka 34. i dijelu „Djelatnost pružanja usluga skijališta, ostali kopneni prevoz putnika, rad ski-žičare, uspinjače, ski-liftovi“ tačka 35. osporenog člana Odluke.

Naime, u članu 8. Odluke, u dijelu „Proizvodna djelatnost“ tač. 25, 26. i 27, Skupština Grada Istočno Sarajevo je propisala različite iznose predmetne taksene obaveze za subjekte koji se bave proizvodnom djelatnošću, primjenjujući, nesaglasno navedenom zakonu, kriterijum prometa koji je ostvario takseni obveznik. U ovom smislu, donosilac Odluke je postupio suprotno istom zakonu i normirajući u dijelu „Djelatnost pružanja usluga skijališta, ostali kopneni prevoz putnika, rad ski-žičare, uspinjače, ski-liftovi“ tačka 35, osporenog člana 8. Odluke, jer je visinu takse za navedene djelatnosti, takođe, uslovio prometom koji je ostvario obveznik plaćanja.

Nadalje, u dijelu „Djelatnost pružanja usluga smještaja i noćenja“ tačka 34. osporenog člana 8. Odluke Skupština Grada Istočno Sarajevo je, nesaglasno Zakonu o komunalnim taksama, za određivanje visine taksene obaveze primijenila kriterijum raspoloživog smještajnog kapaciteta obveznika.

Prema ocjeni Suda, kriterijumi ostvarenog prometa i raspoloživog smještajnog kapaciteta se ne mogu podvesti ni pod jedan od kriterijuma iz člana 7. stav 2. Zakona o komunalnim taksama, zbog čega je Sud utvrdio da je Skupština Grada Istočno Sarajevo, postupajući na ovakav način, prekoračila svoja zakonska ovlašćenja.

S obzirom na to da prema odredbi člana 108. stav 2. Ustava propisi i drugi opšti akti moraju biti u saglasnosti sa zakonom, Sud je utvrdio da član 8. Odluke, u navedenom dijelu, nije u saglasnosti sa ovom ustavnom odredbom. Takođe, imajući u vidu utvrđenu nezakonitost propisivanja iz člana 8. Odluke, koja je posljedica prekoračenja ovlašćenja Skupštine Grada Istočno Sarajevo, Sud je utvrdio da su istim, u navedenom dijelu, povrijeđena načela vladavine prava i podjele vlasti iz člana 5. al. 4. i 7. i člana 69. stav 1. Ustava, kao i načela zajemčena članom 102. stav 1. tačka 6) Ustava.

U pogledu ostalih odredaba člana 8. osporene odluke prijedlog za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti se odbija.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u izreci ove odluke.

Ovu odluku Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda mr Džerard Selman i sudije: Vojin Bojanić, Svetlana Brković, Amor Bukić, Zlatko Kulenović, prof. dr Radomir V. Lukić, prof. dr Ivanka Marković, prof. dr Darko Radić i akademik prof. dr Snežana Savić.

PREDSJEDNIK
USTAVNOG SUDA
Mr Džerard Selman

Broj: U-60/23

26. jun 2024. godine